

- Glokom nedir?

Glokom (göz tansiyonu) ilerleyici bir görme siniri hastalığıdır. Glokomda, retina (görme tabakası) sinir hücrelerinde azalma, görme sinirinde solukluk ve çukurlaşma, görme fonksiyonlarında azalma ve görme alanında kayıp izlenir. Tedavi edilmeyen bireylerde, glokomun doğal seyri körlük ile sonuçlanır.

- Glokom için risk faktörleri nelerdir?

Glokom terimi “kanser” gibi bir grup rahatsızlığın genel adıdır. Glokom, pek çok risk faktöründen kaynaklanır. En önemli risk faktörü, artmış göz içi basıncı olmasına karşın, glokoma bağlı görme siniri hasarından sorumlu tek faktör değildir. Bu nedenle, glokomu sadece göz içi basıncı ile tanımlamak hatalara neden olabilir. Diğer taraftan ise ilerleyici görme siniri hasarını önleyebilmek için günümüzde tek kontrol edebildiğimiz göz içi basıncıdır. Glokoma neden olabilecek diğer risk faktörleri; ileri yaş, aile hikayesi (kardeşlerde glokom var ise risk 4 kat, ebeveynlerde glokom var ise risk 2 kat artıyor), myopi, düşük diyastolik kan basıncı, diabetes mellitus (şeker hastalığı), migren, hipotiroidi, uyku apnesi, travma, geçirilmiş göz ameliyatları, kortizon içeren ilaç kullanımı ve otoimmünitedir.

- Glokomda farklı tipler var mıdır?

Glokom primer (nedeni belli değil) ve sekonder (başka rahatsızlıklara ikincil) olarak iki ana grupta incelenebilir. Primer glokom, hastaların yaklaşık %80'inde izlenir ve açık açılı (%50) veya kapalı açılı (%30) olarak iki ana gruba ayrılır. Sekonder glokom ise glokomlu hastaların %15'inde görülür. Glokom olgularının %5'i ise bu grupların hiçbirine girmez, farklı özellikler gösterir.

- Glokom sık görülen bir hastalık mıdır?

Glokom dünyada 67 milyondan fazla kişiyi etkilemektedir. Glokomlu olan bu grubun yaklaşık %10'unun ise kör olduğu tahmin edilmektedir. Glokom, kataraktan sonra dünyada en önemli ikinci körlük nedenidir. Geri dönüşümü olmayan körlük nedenleri içinde ise ilk sıradadır. Tüm dünyada körlüklerin %14'ünden glokom sorumludur. Yapılan çalışmalar, glokomun 40 yaş üzerinde sık görüldüğünü göstermiştir. En sık görülen glokom tipi olan primer açık açılı glokomun 40 yaş üzerinde görülme sıklığı %2 dir. Glokomun görülme sıklığı 70 yaş üzerinde %5,1'e ve 80 yaş üzerinde ise %7,3'e yükselmektedir. Bu rakamlar kabaca bize şunu göstermektedir, 40 yaş üzerinde olan her 1000 kişiden 100'ünde glokom şüphesi nedeni ile inceleme yapılacak, 10'unda glokom gelişecek ve 1'i glokom nedeni ile kör olacaktır.

- Glokom hastalığı nasıl ilerler?

Glokomun doğal seyri 3 aşamada incelenebilir:

Latent (sessiz) faz: Glokoma bağlı görme siniri hasarı ile başlar ve tanı konulabilir değişikliklerin oluşumuna kadar devam eder. Günümüzde tanı için kullandığımız kıstaslar ve cihazlar ile bu aşamada glokom tanısını koymak mümkün değildir.

Tanınabilir klinik öncesi faz: Bu aşamaya gelmiş glokoma bağlı değişiklikler test araçları ile tanınabilir durumdadır. Ancak, klinik olarak hastada bulgulara neden olmamıştır. Günümüzde glokom tanı ve takibinde kullandığımız görme alanı testinde, kayıpların ortaya çıkması için görme sinir hücrelerinin yaklaşık %30-40'ının hasar görmesi gerekmektedir.

Klinik faz: Bu aşamaya gelmiş glokomlu olgularda bulgular ortaya çıkmıştır. Hastalığın bu aşamaya gelmesi için yıllar geçmesi gerekmektedir. Bu aşamaya gelmiş olguların bazıları ilerleyerek körlüğe neden olabilmektedir.

Glokomda bulgular ortaya çıktığında görme sinirinde geri dönüşümsüz ciddi hasarlar ortaya çıktığı için glokom tanısında düzenli yapılan taramalar önem arz etmektedir. Düzenli yapılan taramalar ile glokom klinik öncesi fazda tespit edilebilir ve körlüğe neden olması etkin tedaviler ile önlenir.

- Hangi sıklıkta göz muayenesine gidilmelidir?

Glokomu olmayan kişilerde önerilen göz muayenesi sıklığı

□ Yaş grupları

□ Risk faktörü yok

Risk faktörü var

20-29

30-39

40-64

65+

Bu süre içerisinde en az bir

Bu süre içerisinde en az iki

Her 2-4 yılda bir

Her 1-2 yılda bir

Her 3-5 yılda bir

Her 2-4 yılda bir

Her 2-4 yılda bir

Her 1-2 yılda bir

Eğer glokom tanısı konulmuş ise, her 3-4 ayda bir göz tansiyon ölçümü yapılmalı ve hastalığın ilerleme hızı kontrol edilmelidir. Hastalığın durumuna göre görme alanı testi, görme sinir analizi testleri 6-12 ayda bir tekrarlanmalıdır.

- **Glokom tedavi edilebilir mi?**

Glokomda tedavi hastaya ve hastalığın aşamasına bağlıdır. İlaç tedavisi, lazer tedavisi veya cerrahi tedavi uygulanabilir. İlaç tedavisi başladı ise bu tedavi doktorunuz tarafından değiştirilmediği sürece hayat sonuna kadar devam edilmelidir. İlaç kullanamayan veya ilaç kullanması uygun olmayan hastalarda lazer tedavisi veya cerrahi tedavi uygulanabilir.